

'Kinderen krijgen meer kansen om zich te amuseren én hun talenten te ontwikkelen'

Nieuw decreet buitenschoolse stimuleert samenwerking gemeenten, vrijetijdsactoren en kinderopvang

Het Vlaamse Parlement keurde in 2019 het decreet goed over de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten. Vanaf januari 2021 gaan opvang, school, sport, cultuur en deeltijds kunstonderwijs meer samenwerken. KIDDO praat met Katrien Schryvers over dat nieuwe decreet.

Waarom was er nood aan het decreet?

Katrien Schryvers: 'In onze steden en gemeenten is er een enorm rijk aanbod aan activiteiten, zoals georganiseerd door de sportsector of het deeltijdse kunstonderwijs. Kinderen nemen daar graag aan deel, en het geeft kinderen ook de kans om te groeien en zich te ontplooiën. Maar heel wat gezinnen worstelen om werk en gezin te combineren. Als de schoolbel gaat om halfvier, en zeker op woensdagnamiddag is dat niet evident. Kinderen en ouders moeten vaak kiezen voor ofwel opvang of een activiteit van bijvoorbeeld de sportvereniging. Dit decreet wil daarom steden, gemeenten, vrijetijdsactoren en kinderopvang stimuleren om samen te gaan werken zodat ouders of kinderen meer kunnen kiezen.'

Het decreet legt de verantwoordelijkheid voor de organisatie van de buitenschoolse opvang en de afstemming tussen de buitenschoolse activiteiten bij het lokale bestuur. Waarom?

‘Lokale besturen hebben zicht op welke kinderen er bij hen wonen en schoollopen. Zij hebben ook een band met het aanbod van buitenschoolse kinderopvang, met de scholen, het deeltijds kunstonderwijs, het jeugdwerk, de speelpleinwerking, de sportverenigingen binnen hun gemeente. Ze weten dus welke noden er zijn. Met het nieuwe decreet leggen we daarom de regie bij de gemeenten. We verwachten dat ze het initiatief nemen om de samenwerkingen op te zetten. Dat ze iedereen rond de tafel brengen, zowel de mensen van de Huizen van het Kind als de jeugdwerking, de vrijetijdsactoren, de scholen, maar ook de ouders en de gemeentelijke diensten zelf. Zo kunnen ze afspreken wie welke activiteiten aanbiedt en hoe ze dat aanbod zullen organiseren. We geven richtlijnen mee rond die samenwerking van de huidige initiatieven voor buitenschoolse opvang.’

Hoe kan zo’n samenwerking er concreet uitzien?

‘Stel dat een gemeentebestuur de buitenschoolse opvang organiseert na de schooltijd in een school met een sporthal. Dan kan die een oproep doen aan een sportvereniging: wie wil hier initiatie komen geven voor bijvoorbeeld badminton? Zo hebben de kinderen die in de buitenschoolse opvang blijven ook de keuze om die sportinitiatie te volgen. Ander voorbeeld: tijdens de zomervakantie gaan kinderen ‘s ochtends eerst naar de opvang. Daarna gaan ze naar het

speelplein. En in de late namiddag weer naar de opvang. Zo kunnen de begeleiders van opvang en speelpleinwerking de bezetting evenwichtiger verdelen.’

Zorgt het decreet er ook voor dat kinderen uit kansarme gezinnen makkelijker hun weg naar de buitenschoolse opvang zullen vinden?

‘Het decreet voorziet uitdrukkelijk dat lokale besturen in het kader van hun beleid buitenschoolse opvang en activiteiten aandacht moeten hebben voor kwetsbare gezinnen. Dat vinden we een heel belangrijke doelstelling. In het decreet is ook voorzien dat de midde-

‘De middelen voor buitenschoolse opvang zullen rechtstreeks naar de lokale besturen gaan’

len voor buitenschoolse opvang rechtstreeks naar de lokale besturen zullen gaan. Ze zullen berekend worden op basis van een aantal parameters, zoals het aantal kinderen tussen twee en twaalf dat woont en schoolloopt in je gemeente. Maar ook het aantal kinderen uit kwetsbare gezinnen dat je bereikt telt mee. Net als het aantal kinderen met een specifieke zorgbehoefte. We weten welke positieve impact buitenschoolse opvang kan hebben, en willen dus dat die kinderen daaraan absoluut kunnen deelnemen. En vandaaruit misschien ook kunnen participeren aan andere activiteiten. In het kader van het M-decreet willen we dat kinderen waar mogelijk schoollo-

pen binnen het gewoon onderwijs. Het is logisch dat de buitenschoolse opvang zich daar ook aan aanpast en openstaat voor kinderen met een specifieke zorgbehoefte. We willen de lokale besturen die daar inspanningen voor doen ook de nodige middelen geven.'

Wat is de meerwaarde van de samenwerkingsverbanden?

'De kinderen krijgen meer kansen om zich te amuseren in hun vrije tijd én hun talenten te ontwikkelen. Gezinnen kunnen kiezen uit een diverser aanbod, en de combinatie werk-gezin wordt makkelijker. Als je als ouder weet dat je kind zijn hobby kan uitoefenen, dat het dat graag doet en zich ontplooit, dat is erg fijn. Natuurlijk heeft de buitenschoolse opvang enorme troeven: kinderen vinden het leuk om er samen te spelen met hun vrienden, er is veel ruimte voor initiatief, en ze kunnen er doen waar ze zin in hebben. En ze bieden veel activiteiten aan, maar ze hebben logischerwijze niet de mogelijkheden van het deeltijds kunstonderwijs of een sportvereniging. Als vereniging krijg je ook nieuwe kansen: om je te laten kennen, en zo je ledenbestand uit te bouwen. En om geen eiland te blijven, maar echt te participeren binnen je gemeenschap, zodat je meer kinderen bereikt. Dat brengt leven in de brouwerij en zorgt voor bloeiende verenigingen.'

Wat zegt het decreet over de rol van de school?

'We weten allemaal dat, als ouders hun kind inschrijven op school, de vraag komt: "Is hier 's ochtends opvang? Vanaf wanneer? En tot hoe laat 's avonds?" Scholen zijn dus zeker een partner. Maar we

willen hen via het decreet geen bijkomende eisen opleggen. Heel veel scholen zetten hun deuren al open, en ik hoop dat ze dat ook zullen blijven doen. Als je op school de opvang kunt laten plaatsvinden en je in de infrastructuur van die school andere activiteiten kunt aanbieden, dan hoeft je de kinderen ook niet te verplaatsen naar een andere locatie. In het verleden zag je regelmatig dat IBO's kinderen 's ochtends van halfzeven tot halfnegen in een bepaalde locatie opvingen. Daarna gingen de kinderen onder begeleiding, soms zelfs met de bus, naar school. En om halfvier gebeurde dan het omgekeerde. Voor en na schooltijd staan de lokalen in de school vaak leeg, en tussendoor staan de lokalen leeg in de IBO's. Dat is geen efficiënt gebruik van ruimte, van overheidsmiddelen. Het zou een grote stap voorwaarts zijn als de opvang meer gebruikmaakt van de ruimtes binnen of vlak bij scholen.'

Zou het ook de job van kinderbegeleider aantrekkelijker maken?

'Mijn droom is dat de kinderbegeleiders in de buitenschoolse opvang mee zouden kunnen gaan naar de kleuterschool, en daar mee de kleuteronderwijzer ondersteunen in de klas. Zo moeten we voor het kind niet elke keer de cesuur maken: dit is de opvang, en dat is de kleuterschool. En zo kunnen we de kinderbegeleiders ook veel aantrekkelijker arbeidsvoorwaarden aanbieden. Nu moet je 's ochtends eerst twee uur komen werken vóór school, en ze verwachten je terug om halfvier tot zes uur of halfzeven. Als je een gezin hebt, zijn dat heel onaantrekkelijke, want onderbroken uren. Maar stel dat je mensen zou kunnen laten werken van zeven tot twee, en anderen lossen die dan af en werken van twaalf tot zeven: dat is toch veel

‘De combinatie werk-gezin wordt makkelijker’

aantrekkelijker en kwaliteitsvoller als job, en voor de kinderen een absolute meerwaarde?’

Komt er een kwaliteitslabel voor de kleuteropvang?

‘Dat klopt. Maar je bent als organisator niet verplicht om dat aan te vragen. We gaan ervan uit dat iedereen werkt met gezond verstand, en met het oog op het welzijn van het kind. Kind en Gezin zal het kwaliteitslabel toekennen. Initiatieven die het kwaliteitslabel aanvragen én krijgen, zullen bij voorrang recht hebben op financiering. Voor de opvang van de oudere kinderen komt dat kwaliteitslabel er niet. Er is momenteel heel veel buitenschoolse opvang, ook binnen de scholen, waar er ook geen label is, maar waar ze duidelijke keuzes vanuit een visie maken, en we willen de druk op gemeenten en organisatoren niet verhogen door ineens strikte eisen te gaan stellen. Er komt wel een vrijblijvend inspiratiekader waaraan iedereen zich kan spiegelen. Dat zal heel wat lokale praktijkvoorbeelden bevatten, omdat er gewoonweg al heel veel zijn.’

Organisaties in het jeugdwerk hadden schrik dat ze hun subsidies zouden verliezen als ze niet zouden deelnemen aan de samenwerkingsverbanden. Is dat terecht?

‘Daar hoeven ze helemaal niet bang voor te zijn. We hebben er in het decreet uitdrukkelijk voor gekozen om personeels-, financiële of logistieke ondersteuning niet afhankelijk te maken van deelname aan het samenwerkingsverband. Jeugdwerk biedt activiteiten aan kinderen en jongeren aan, die hebben een andere doelstelling dan

opvang. Ze willen ook niet dat je hen ‘opvang’ noemt, wat ik perfect begrijp. Maar we nodigen hen natuurlijk uit om samen te werken. Om zo meer gezinnen aan te spreken, en in afspraak met het lokaal bestuur zou daar voor bepaalde activiteiten ook een vergoeding tegenover kunnen staan.’

Wanneer treedt het decreet in werking?

‘Op 1 januari 2021. Er is een overgangperiode van zes jaar voor de huidige erkende initiatieven. Die doen immers hun werk met hart en ziel, en zo zijn ze nog die hele tijd zeker van hun middelen. Alleen is het zo dat die middelen niet gelijk over Vlaanderen verspreid zijn. In sommige regio’s hebben ze nu al serieus geïnvesteerd in buitenschoolse kinderopvang, in andere dan weer minder. In die overgangperiode zullen we kijken hoe we die verschillen kunnen uitvlakken, maar ook hoe lokale besturen in overleg kunnen gaan met de verenigingen, hoe ze hun aanbod kunnen inkantelen in het totale aanbod van de gemeente. En het hangt er natuurlijk ook vanaf hoeveel middelen er de komende jaren zullen bijkomen.’ ◀

Voorstel decreet

Katrien Schryvers is Vlaams volksvertegenwoordiger voor CD&V. Ze diende samen met Lies Jans, Freya Saeys, Ingeborg De Meulemeester en Elke Wouters op 1 februari 2019 een voorstel van decreet in over de organisatie van buitenschoolse kinderopvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten.